

คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

มกราคม 2547

คำนำ

คู่มือประกันคุณภาพการศึกษาดังนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการดำเนินงานตามระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ซึ่งมหาวิทยาลัยตระหนักถึงความสำคัญในการควบคุมคุณภาพให้มีความเข้มแข็ง โดยอาศัยความมุ่งมั่นและการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายภายในมหาวิทยาลัยในการที่จะช่วยผลักดันให้มหาวิทยาลัยมุ่งสู่การเป็นที่ยอมรับในระดับสากลต่อไปในอนาคต

ในคู่มือประกันคุณภาพการศึกษาดังนี้ ประกอบด้วยข้อมูลด้านนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย แนวปฏิบัติในการควบคุมคุณภาพในด้านการเรียนการสอน การบริการวิชาการ การวิจัย การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม และการบริหารจัดการมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ยังรวมถึงแนวทางและวิธีการในการประเมินคุณภาพการศึกษา ทั้งจากหน่วยงานภายในและองค์กรภายนอก

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาดังนี้จะเป็นประโยชน์ต่อบุคลากรภายในของมหาวิทยาลัยและผู้สนใจจากภายนอก ในการใช้เป็นแหล่งอ้างอิงการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อมุ่งสู่การพัฒนาคุณภาพต่อไป

(รองศาสตราจารย์ ดร. วันชัย ติริชนะ)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

มกราคม 2547

สารบัญ

บทที่ 1 บทนำ	หน้า
1.1 ชื่อ ที่ตั้ง มหาวิทยาลัย	1
1.2 ประวัติความเป็นมาของมหาวิทยาลัย	1
1.3 วัตถุประสงค์การประกันคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัย	5
1.4 วัตถุประสงค์ ปณิธาน การกิจ	6
1.5 การบริหารมหาวิทยาลัยและโครงสร้างการบริหาร	7
บทที่ 2 การประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง	
2.1 นโยบายการประกันคุณภาพการศึกษา	9
2.2 โครงสร้างการประกันคุณภาพการศึกษา	10
2.3 โครงสร้างคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา	11
2.4 เป้าหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา	12
2.5 แนวปฏิบัติในการควบคุมคุณภาพการศึกษา	12
2.6 การมีส่วนร่วมของบุคลากร	13
2.7 นิยามศัพท์การประกันคุณภาพการศึกษา	14
บทที่ 3 การพัฒนาระบบกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา	
3.1 ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษา	16
3.2 แนวปฏิบัติในการควบคุมคุณภาพการศึกษา	
- ด้านบริหาร	19
- ด้านการเรียนการสอน	22
- ด้านวิจัยและบริการวิชาการ	32
- ด้านพัฒนานักศึกษาและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม	34
บทที่ 4 แผนปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง	
4.1 แผนปฏิบัติงานการประกันคุณภาพ พ.ศ. 2544-2549	36
4.2 แผนการดำเนินงานประเมินคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2547	37
บทที่ 5 หลักการและวัตถุประสงค์ในการประเมินคุณภาพภายนอก	
5.1 ความมุ่งหมาย หลักการและแนวทางการจัดการศึกษา	38
5.2 หลักการประเมินคุณภาพ	39
5.3 วัตถุประสงค์การประเมินคุณภาพ	40
บทที่ 6 กระบวนการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษา	
6.1 คุณสมบัติของผู้ประเมินภายนอก	42
6.2 การรับรองผู้ประเมินภายนอก	43
6.3 กระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก	44

6.4 รายงานผลการประเมินคุณภาพสถาบันการศึกษา	49
6.5 การติดตามประเมินผลผู้ประเมินภายนอก	50
6.6 การติดตามการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา	50
6.7 การจัดทำรายงานการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาประจำปี	50

ภาคผนวก

- Key Quality Indicator (KQI)
- รายการตรวจสอบระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา
- ระดับการพัฒนาคุณภาพและแนวทางการประเมิน
- น้ำหนักความสำคัญของการประเมินดัชนีบ่งชี้คุณภาพ
- รายงานคณะกรรมการประกันคุณภาพคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

ส่วนที่ 1 ส่วนนำ

1. ชื่อ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
2. ที่ตั้ง 333 หมู่ 1 ตำบลท่าสุด อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย
3. ประวัติความเป็นมา

การจัดตั้งมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงที่จังหวัดเชียงราย เพื่อเป็นการสืบสานพระราชปณิธานของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรภาคเหนือของประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งจังหวัดเชียงรายซึ่งเป็นที่ตั้งโครงการพัฒนาถอยสูงและพระตำหนักถอยสูง ทั้งนี้ประกอบกับการเติบโตและความเปลี่ยนแปลงสภาพโดยทั่วไปของภาคเหนือของประเทศไทยในด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง อันมีเชียงรายเป็นศูนย์กลางเจริญใหม่ (New Growth Center) ของภาคเหนือตอนบน ซึ่งเป็นศูนย์กลางการพัฒนาในอนุภาคลุ่มน้ำโขง จึงจำเป็นต้องมีการผลิตบุคลากรสาขาต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความเจริญเติบโตและความต้องการของท้องถิ่น ประเทศชาติและภูมิภาค จากเหตุและปัจจัยดังกล่าว ทำให้จังหวัดเชียงรายได้ริเริ่มโครงการจัดตั้งมหาวิทยาลัยที่เชียงราย โดยมีคณะกรรมการที่มาจากกรมการมีส่วนร่วมของประชาชน ราชการและนักวิชาการได้นำเสนอการจัดตั้งมหาวิทยาลัยให้กับรัฐบาลเพื่อพิจารณาและได้ติดตามเรื่องนี้อย่างต่อเนื่อง

ในวันที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ. 2538 สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี สวรรคต คณะกรรมการรณรงค์จัดตั้งมหาวิทยาลัยร่วมกับทางราชการจังหวัด ได้จัดทำโครงการเสนอรัฐบาลให้จัดตั้งมหาวิทยาลัยขึ้นที่จังหวัดเชียงราย เพื่อสนองและสืบสานพระราชปณิธานในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีที่มีต่อจังหวัดเชียงราย วันที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 2539 นายณรงค์ วงศ์วรรณ ได้นำคณะกรรมการรณรงค์จัดตั้งมหาวิทยาลัย ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้บริหารท้องถิ่นและผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าพบนายกรัฐมนตรี (ฯพณฯ บรรหาร ศิลปอาชา) รองนายกรัฐมนตรี (ฯพณฯ พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ) และรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย (ฯพณฯ บุญชู ตรีทอง) เพื่อขอให้สนับสนุนโครงการจัดตั้งมหาวิทยาลัย

5 มีนาคม พ.ศ. 2535 คณะรัฐมนตรีได้มีมติ "ให้จัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาที่จังหวัดเชียงราย โดยอาจยกฐานะสถาบันราชภัฏเชียงรายขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยก็ได้" ทั้งนี้เพื่อเป็นอนุสรณ์สถานแห่งความจงรักภักดีของรัฐบาลและประชาชนที่มีต่อสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

จากมติดังกล่าวทบวงมหาวิทยาลัย ได้ดำเนินการวิเคราะห์การยกฐานะและดำเนินการกำหนดรูปแบบการบริหารและการพัฒนาวิชาการแล้วได้เสนอร่างพระราชบัญญัติภายใต้กรอบแนวความคิดที่อาจจะยกฐานะสถาบันราชภัฏเชียงรายขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา

27 เมษายน พ.ศ. 2539 คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติในหลักการตามร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

20 สิงหาคม พ.ศ. 2539 เสนอคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ซึ่งต่อมาได้มีการยุบสภาผู้แทนราษฎรทำให้ร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงตกไปตามกระบวนการตามรัฐสภา

เมื่อจัดตั้งรัฐบาลใหม่ โดยพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ เป็นนายกรัฐมนตรี ทบวงมหาวิทยาลัย จึงได้เสนอร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงต่อคณะรัฐมนตรีอีกครั้งหนึ่ง

13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2540 คณะกรรมการกฤษฎีกา ฝ่ายสังคมของรัฐบาล ได้มีมติให้ทบวงมหาวิทยาลัยจัดตั้งมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยใหม่ โดยไม่ยกฐานะสถาบันราชภัฏขึ้นเป็นมหาวิทยาลัย ทบวงมหาวิทยาลัยจึงได้เสนอร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงฉบับใหม่ เสนอต่อคณะรัฐมนตรี

18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2540 คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการตามร่างพระราชบัญญัติที่ทบวงมหาวิทยาลัยเสนอแล้วส่งให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณา ร่างและดำเนินการตามกระบวนการนิติบัญญัติต่อไป โดยแต่งตั้งให้รองศาสตราจารย์ ดร. วันชัย ศิริชนะ ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย เป็นประธานคณะกรรมการดำเนินงานจัดตั้งโดยเร็ว พร้อมทั้งตั้งแต่งตั้งคณะกรรมการในการจัดตั้งมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงชุดต่าง ๆ ตามความเหมาะสม

กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2540 ประชาชนชาวเชียงรายได้เรียกร้องให้จัดตั้งมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงโดยเร็วโดยมีการลงนามในสัญญาประชาคมให้รัฐบาลจัดตั้งมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงและคำยืนยันว่าจะเปิดดำเนินการได้ในปี พ.ศ. 2542 ซึ่งลงนามโดยรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย นายมนตรี ตันโพธิ์

29 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2540 คณะรัฐมนตรีประชุมสัญจรที่จังหวัดเชียงรายมีมติให้มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงใช้พื้นที่บริเวณดอยแจ่ม จำนวน 4,997 ไร่ เป็นที่ตั้งมหาวิทยาลัย ขณะเดียวกันคณะกรรมการซึ่งจังหวัดเชียงรายตั้งขึ้นร่วมกับมูลนิธิส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาจังหวัดเชียงรายได้รณรงค์หาทุนทรัพย์เพื่อเป็นค่าจัดที่ดินเช่าที่ตั้งมหาวิทยาลัย ตลอดจนชดเชยค่าที่ดินที่มีผู้ครอบครองอยู่ในบริเวณนั้น

25 กันยายน พ.ศ. 2541 รัฐบาลได้ตราพระราชบัญญัติจัดตั้งมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงและในปีเดียวกันนี้เอง มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงได้รับพระราชทานที่ดินจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว บริเวณไร่่ม่อนดินแดง อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย อีกประมาณ 700 ไร่

1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2542 สภามหาวิทยาลัยอนุมัติให้เปิดรับนักเรียนรุ่นแรกโดยเปิดรับ 2 สาขา คือ สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ และสาขาวิชาเทคโนโลยีการอาหาร โดยมีนักเรียนรุ่นแรก จำนวน 62 คน

การเรียนการสอน ในระยะแรก ปีการศึกษา 2542 จัดการเรียนการสอนที่อาคารชั่วคราว โรงเรียนเทศบาล 6 สลากกินแบ่งรัฐบาลและได้ย้ายมาที่อาคารส่วนหน้าในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2542 เป็นต้นมา